

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot. (3 nč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglašitvi, se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema upravištvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglašje je plačevati ločeno. Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Parlamentarna kriza.

Na Dunaju, 21. junija 1903.

Morda že v torek bo državni zbor zaključen in završena bo prezgodaj poletna sešja, od katere delovanja nam je prenespolnjeni dnevni red toliko obetal. Skoro gotovo je, da Mladščehi ne dopuste v razpravo bidžetnega provizorija in ker ga vlada mora imeti, si ga dovoli sama s pomočjo § 14. — Tako se pokaže zopet enkrat nemšč avstrijskega parlamenta, ki leži v agoniji, odkar ga je oskrnila nesilna nemška obstrukcija. Pokaže se absolutna neresnoba, ki vlada v tem pokvarjenem parlamentu. Prva in prava moč vsakega drž. zbora leži v sklepanju državnega proračuna, v nadziranju državne uprave. Naš parlament se te svoje najvažnejše pravice ne zaveda in ne poslužuje. — V spominu je, s kakšnimi bolečinami je rodil lani zadnji proračun — prvi po mnogih letih — in kako so se tedanje razprave s »kontingentiranjem« govornikov in podobnimi »triki« spremenile v parlamentarno farso. Letos smo že v juniju in o proračunu ne duha ne sluha; vlada si pomaga in si mora pomagati s provizoriji, državni zbor zapravlja cele tedne z debato o nedeljekem počitku, to je z zakonom, ki bi bil v zdravem parlamentu debatiran in sklenjen tekom enega dne! In zdaj prihaja go spod Koerber z novim provizorijem. Nihče mu tega ne more zameriti, krivda leži v parlamentu.

A mladočehski poslanci kažejo voljo, da preprečijo razpravljanje in sklepanje tega provizorija. Boj Čehov proti vladi je legitimna. Udarec, ki ga nameravajo napraviti z nedopusčenjem provizorija, pade pa na drugo adreso, na parlament. Vladi bo morda še ljubše, če bo prisiljena, da se poslužiti komednega paragrafa (ki ga, mimogrede povedano, odpravljajo parlament že dobra štiri leta); izogne se neprijetnim debatam. — Torej efekt: vlada ostane, parlament pojde.

Ali kakor je malo vreden ta naš parlament, nam vendar ne more biti vseeno, če ga blagoslovijo in pokopljejo danes ali jutri. Ob sedanjih razmerah sicer nimamo od njega veliko praktičnih koristi, toda bolj nego vsaki drugi avstrijski narod potrebujemo parlamentarne tribune, da nas čujeta vlada in javnost. In dokler ni boljše tribune, mora biti dobra začasno tudi sedanja. To bodo uvaževali v svoji taktiki pač tudi naši jugoslovenski zastopniki.

Poleg tega ožjega razloga, da bi se ne mogli veseliti prezgodnje smrti parlamenta, pa je še drugi, širši, čisto državni. Naj bo parlament še tako klavern, kakor je v resnici, to je gotovo, da je, ali da bi vsaj moral biti simbol države.

Zadnja leta se množe na jugu in na severu glasovi, ki prorokujejo Avstriji bližnji razpad. Na jugu je kri bolj vroča nego na severu in tako so tam doli že jako nestrpni, kakor kažejo hrupne demonstracije poslednje dni.

V Berlinu in Rimu se zavedajo najbrž bolj nego mi, da je parlament simbol države in da je torej razpadanje parlamenta logično simbol državnega razpadanja. Morda sodijo prengljeno, ali zameriti jim te sodbe ni. V zdravi državi bi bil bolan parlament nemogoč; smešne debate o nedeljekem počitku (in resni predmet sam se smeši s temi debatami), brez številke, nikdar upoštevane interpelacije, surovi škandali, večne pretnje z obstrukcijo — to so hipokratske poteze ne samo na obrazu parlamenta, temveč tudi na obrazu države. Z vsako novo uporabo paragrafa štirinajstega je parlament slabšeji in nepotrebnejši, izgublja kos avtoritete, kolikor je sploh še ima. In pravkar stojimo pred novo daljšo ali krajšo ero absolutizma, ako se Čehi v zadnjem hipu ne premisljijo.

Vzrok naše parlamentarne krize ne leže samo v obstrukciji, leže globlje, v vsem nemško-centralistiškem državnem sistemu. In dokler se ta sistem ne spremeni, ostane kriza in bo z mirom nevarnejša. Treba je hitro kreniti na drugo pot, dokler ne bo prepozno. Naši ljubeznjivi sosedje gledajo in se veselijo in čakajo...

(Pripomba uredništva. Svoje stališče in svoje nazore povdarjamo v današnji politični vesti »O položaju«.)

Dogodki v Srbiji.

Že parkrat smo obširneje govorili o vprašanju kaznovanja členov zarote proti zadnjim Obrenovićem in njih najbližjim pristašem, a to vprašanje je tako važno, da, najvažnejše izmed vseh sedanjih srbskih vprašanj, da se moramo danes zopet povrniti k temu predmetu. Tudi zagrebški »Obzor« zastopa misel, da se od kralja Petra nikakor ne more zahtevati, naj bi kaznoval zarotnike, ker se njegova oblast ne more raztegniti na čine, ki so se dogodili pred njegovo izvolitvijo kraljem in on tudi ni dolžan radi teh činov ukreniti kakih korakov. Nadalje pravi »Obzor«, da bi propad med njim in vojsko, v sodelavstvu kakoršnjega si bodi kaznovanja zarotnikov, postal tako velik, da se lahko že danes predvideva usodne posledice.

Da, v tem obziru tudi mi popolnoma soglašamo z zagrebškim listom. Ponavljamo: nočemo se dotikati vprašanja, da li so zarotniki zaslužili kazni, odločno pa moramo biti proti temu, da se ravno od kralja Petra zahteva izvršitev kaznovanja. Ako so že velešile smatrate za svojo dolžnost, utikati se v srbske razmere, zahtevati bi bile morale od Srbije, naj se poprej kaznujejo zarotniki in šele potem izvoli novi kralj. Zahtevati pa od novega kralja, naj kaznuje zarotnike, je ravno toliko, kolikor delati mu nemogoč obstanek na prestolu. Kako se mora od novega kralja zahtevati, naj takoj o nastopu svojega vladarstva stori korak, ki bi mu nakopal sovražstvo vojske in naroda. Tudi Peter Karadjordjević ima v Srbiji, če ne javnih, pa vsaj prikritih nasprotnikov njegove dinastije, in ako si sedaj s kaznovanjem zarotnikov odtuji še svoje prijatelje, potem je najboljše, da se takoj s prvim vlakom odpelje nazaj v Švico. Kdor želi, da pride enkrat v nesrečni Srbiji do miru, reda in ustavnega življenja, ne more od kralja zahtevati kaznovanja zarotnikov. Kdor to zahteva, ali ne pozna razmer v Srbiji, ali je pa sovražnik Srbije in Jugoslovanov sploh.

Kakor smo omenili že pred dnevi, pričakovalo bo tudi na Dunaju kralja Petra posebno odposlanstvo. To odposlanstvo sestajalo bo iz kakih 50 oseb: členov beligradskega mestnega zastopa in drugih zasebnih oseb, med katerimi bo svečnikov, zdravnikov, veleposestnikov, trgovcev, industrialcev in kmetov. To odposlanstvo bo vodil beligradski župan Mariaković.

Kralj Peter je vse svoje tri ordonančne častnike povišal v službi in je polkovnika Popovića imenoval generalom, stotnika Kostića majorjem in poročnika Gruića stotnikom.

Včeraj se je kralj Peter Karadjordjević odpeljal iz Ženeve proti Dunaju. Na kolo dvoru in okoli istega bila je o kraljevem odhodu ogromna množica ljudstva, ki je navdušeno in pristrano pozdravljala odhajajočega kralja. Na kolo dvoru je bilo tudi mnogo členov aristokracije in dame so mu poklonile mnogo šopkov cvetic. Kralj je bil globoko ganjen po tolikih dokazih simpatij. Ovacije so trajale ves čas do odhoda vlaka in ko se je vlak začel pomikati so gospe mahale z robcem, a gospodje s klobuki; kralj je

ves čas stal pri oknu kupeja in odzdravljaval z roko. O odhodu je kralj vskliknil »Živela Švica!« Vsklikanje in mahanje z robcem in klobuki je trajalo, dokler ni vlak zginal z obzorja.

Pred svojim odhodom odposlal je kralj Peter predsedniku švicarske republike v Berno brzovjavo, v kateri se je najtoplejše zahvalil za vse dokaze simpatij podane mu od švicarskih oblasti tekom njegovega 9-letnega prebivanja v Švici. Nadalje je predsedniku državnega sveta odposlal po svojem bratranou Nenadoviću in po stotniku Kostiću pismo, v katerem se istotako zahvaljuje za izkazano mu gostoljubaost in naklonjenost in zatrjuje, da ne bo nikoli pozabil na lepe dneve, katere je preživel v Švici.

Državni svet je Petra I. odgovoril pismeno, zadržni svet pa brzovjavno.

Ni še gotovo, kateri členu diplomatskega kora v Beogradu se udeležijo vsprejema novega kralja. Dosedaj sta dobila nalog udeležiti se vsprejema samo ruski in avstro-ogrski diplomatski zastopnik, angleški odposlanec pa odpotuje dan pred prihodom kralja Petra in so s tem činom pretrgani diplomatski odnosi med Srbijo in Anglijo.

Iz Londona poročajo, da je kralj Peter I. naročil pri nekem pariškem zlatarju krono, katera mora biti izdelana tekom treh tednov in ne bo smela biti dražja od 50.000 frankov. — Dosedaj niso imeli srbski vladarji krone.

Politični pregled.

V Trstu, 23. junija 1903.

O položaju. Kakor vse kaže, letos ne bo tiste dobe v času poletne vročine, kateri pravijo »mrtva sezona«, tiste za novinarje toli mučne, ker na »dogodkih« toli revne dobe, ki jih spravlja v zadrego, ker včasih ne vedo, o čem bi pisali. Dogodek se letos podi za dogodkom; ali bolje rečeno: veliki dogodki posezajo v velike dogodke. Še se nisi prav orientiral na enem koncu pozorišča, že zovejo tvojo pozornost dogodki na drugem pozorišču. Prosimo vas, koliko vprašanj velikega in deloma tudi svetovnega pomena je ravno sedaj na — dnevnem redu!

Pred našimi očmi se bije gigantska borba v Macedoniji ne le za politično in narodno svobodo, ampak tudi za človeško pravo; v Franciji vidimo srđit boj oficijelne Francije proti moči in vplivu cerkve; borba med vlastmi za pozicije na skrajnem Vztoku je v odločilnem stadiju; v Srbiji je krvava pretesljiva tragedija napravila konec dinastiji, ki se je pokazala nezmožno za izvršenje svoje naloge in kraljestvo stopa v novo dobo, katero ni možno danes označiti drugače, nego z velikim ?; v Nemčiji se je vzdramila narodna duša proti imperijalizmu, ki je se svojimi vratolomnimi načrti postal v največo nevarnost miru in sadunosnemu delovanju med narodi; na Hrvaškem, torej v naši monarhiji je prišlo do elementarne eksplozije, kar je žgalo in peklo v duši naroda, na katerem je ležala težka roka brutalnega šovinizma in pravi evropski kulturi nepristopnega naroda.

Vsi ti dogodki so zahtevali našo pozornost v toliki meri, da smo skoro pozabili na mizerijo v lastni hiši, da smo pozabili na težko bolezen na lastnem domu.

Avstrijski parlament je smrtno bolan. Ves trud in vsa skrb za ozdravljenje ostajata brezvspešna. Tudi v najhujših boleznih so hipi, ko se zdi, da se je stanje obrnilo na bolje. Tudi z boleznijo našega parlamenta je tako. Vsakemu navidezno boljšanju sledi recidiva in sprememba — na hujše. Sosebno je zadnje dni tako shujšalo, da smo se — sredi vsega zanimanja za druge gori označene dogodke — vzdremili v zavest, da smo tudi

mi sami bolni notri do kosti in mozga. Današnji naš dunajski dopisnik govori o tem in se v skrbi zavzimalje za bolnika. Meni, da je za nas vendar le bolje, da imamo, če tudi le klaverna parlament, nego pa noben parlament. Soglašamo. Kriza je akutna in parlamentarna mašinerija odpoveduje službo in ne daje se tšjiti, da so Čehi neposredni povod sedanjemu poslabšanju. Povod — da, nikakor pa ne vzrok! Razdejane razmere v parlamentu so logična konsekvence sistema, ki hoče, da v parlamentu in izven njega vladaj manjšina, ker je ta manjšina slučajno nemška! Z sistem je tisti, ki postavlja parlamentarno načelo na glavo! Na glavi stati pa se ne more. Piramida more trdno stati na svoji temeljni pločči! A skušajte jo postaviti na špico, pa boste videli, kako se vam zvrne! Fizikalni zakon zahteva tako: teža mora biti spodaj in ne zgoraj. Če je torej izključno le zistem se svojo borbo proti naravnim odnosom krivi na smrtni pogibelji, ki grozi našemu parlamentarnemu življenju, kako se more potem reči — kakor govore nemški listi — da so krivi Čehi, ki so vendar ravno radi tega zisema v bojni poziciji?!

Za nas Jugoslovane je gotovo življenske važnosti, da se ohrani parlamentarna tribuna; ali nič manje važnosti ni za nas, da se enkrat odpravi fikcija parlamentarizma, ob kateri se hrani vladni in od vlade podpirani nemški strankarski absolutizem. Parlamentarizem, kakor ga hoče ohraniti pri življenju vladni zistem, je za nas Jugoslovane klaverna, v kateri zadobiva klanje legitimno obliko. — Ta parlamentarizem, kakor je, nam daje edino to pravico, da kričimo — ali koljejo nas vendar! Tudi jagnje, ko so je prignali v mesnico, ima to pravico. Toži — dokler ne izdahne pod nožem.

Mi izjavljamo danes svečano: ako bodo hoteli naši poslanci ohraniti parlamentarno tribuno, pa bilo to tudi za ceno borbe proti Čehom in paktiranja s sovražniki Slovanstva, pri nas vsaj nalete na najodločnejši odpor. A mi se nadejamo, da bodo na naši strani vsi nezavisni sloji našega naroda.

Dekadence.... V vesti, v kateri smo razpravljali o ministerski krizi na Ogrskem, smo menili včeraj, da je v znak moralne dekadence na Ogrskem že dejstvo samo na sebi, da je sploh možno, da človek, kakoršen je ban Khuen Hederwary, igra toli važno ulogo in da je pozvan za izvršenje naloge, ki zahteva največe in opravičeno zaupanje. Temu mnenju dajejo izraza — nekateri bolj pregnantno, drugi bolj zaklavzulirano — vsi bolj neodvisni listi.

Jako pregnantno se izraža list »Die Zeit«. Sploh se zdi ta list še najdostojnejši med nemško-liberalnimi listi. Da si v službi nemško-liberalnih fabrikantov iz Moravske in Češke in kakor tak tudi pristranski v nemškem zmislu, torej enostranski, vplivan po interesu lastne stranke, ali morda tudi kliče: vendar ne tlačijo tako cinično resnice v blato in ne falzifikuje tako drzno dejstev in dogodkov kakor delajo to drugi listi. Do neke mere vsaj je prostora v njem tudi za resnico.

»Die Zeit« piše torej pod naslovom »Graf Khuen«: »Krstili naj bi nas za monarhijo neverjetnosti. Državnik, ki po 20-letnem vladanju zapušča po njem upravljano deželo v razmerju nagle sodbe, ki tisoče političnih demonstrantov drži za ključem in zaphom, tak moč je pozvan, da odstrani parlamentarične zmešnjave v desetkrat večem in bolj kompliciranem državnem območju ter da napravi red, kjer do pred malo meseci ni bilo nikake potrebe po posebnem čuvanju javnega reda. Ali umejete to politiko? Graf Khuen je umel, da je skozi 20 let mašil usta enemu celemu narodu; on se je izkazal krotitelja vsakega parlamentarnega odpora; on

je ustvaril zistem tako rafinirane in donaj finejših žilic državnega organizma prodirajoče korupcije, da je bil nemožen vsaki odpor ali boj proti temu zistemu. Ali hoče sedaj strahovati tudi ogrski parlament in ogrsko državo?

Na to vprašanje meni »Die Zeit«, da tudi to ni izključeno, ker da izvestni krogi ne poznajo nikake šale.

Da je pozvanje grofa Khuena Hedervarja znak dekadence, to potrja indirektno »Die Zeit« sosebno tudi z vsklikom: »Največa vseh neverjetnosti je tista relativna prijaznost, s katero so v Budimpešti vsprejeli kandidature grofa Khuena...« in izjavlja, da si je možno tolmačiti to le tako, da je razmerje med posamičnimi parlamentarnimi skupinami na Ogrskem tako zastrupljeno, da v svoji zavisti ena drugi privoščajo »pacifikatorje«... zatiralec!

Kriza na Ogrskem. Ogrski korespondenčni biró nam je javil večeraj, da naloga, ki jo je grof Khuen prejel, ima le informativen namen. To je: naloga mu je, da se na vseh straneh, v vseh skupinah informira o dispozicijah, da bo mogel potem on informirati vladarja, kateri še le potem odloči, komu poveri sestavo novega ministerstva. Vesti iz Budimpešte poročajo tudi res, da se grof Khuen posvetuje, oziroma da hoče stopiti v dotiko z vodilnimi osebami vseh strank in posebno tudi še z voditeljem opozicije Košutom.

Vendar so dunajski listi trajno dalje tega meneja, da je grof Khuen izbran za sestavo novega ministerstva, da pa je poseben vzrok, zakaj ni že tudi formalno prevzel te naloge. Mož je namreč previden in se je hotel zavarovati za slučaj, da so dispozicije slabe za njegovo kombinacijo. V tem slučaju sporoči vladarju: tako in tako je — in mogel se bo umakniti, ne bi se moglo reči, da je on sam napravil fiasco!

Glede Khuenovega programa poročajo listi, da bo to program koncesij. Seveda: koncesij madjarskemu šovinizmu! Mož je bil nevaren kakor agent madjarizma, a še nevarnejši bi bil kakor šef tvrdke. To pa posebno zato, ker si zna dajati videt posebae lojalnosti nasproti visokim krogom na Dunaju. V tem njegovem svojstvu je nevarnost, da mu ne bo težko zavajati dunajskih krogov madjarizmu v prilogo. Edino to dobro je še, da ga od vodilnih političnih oseb na Ogrskem nikdo ne more, da je antipatičen vsem. Na Hrvaškem, kakor rabeljna hrvatskega naroda, so ga že videli radi. Na Ogrskem samem pa ne bo dolgo. Osebnost nasprotstvo, zavist med voditelji, intriga in ambicija: to so momenti, ki delujejo, da v tem hipu ni posebnega odpora proti njemu; ali ti isti momenti ga strmoglavijo v nedolgem času. Tega je pričakovati skoro z matematično gotovostjo.

Danes jutri se grof Khuen povrae na Dunaj, da sporoči cesarju o položaju, kakor ga je našel. Danes jutri se odloči torej, da-li grof Khuen sestavi ministerstvo, ali pa kdo drugi.

Kriza v Italiji je rešena in ni rešena. Rešena je namreč le za silo, tako, da se kmori predstavi staro ministerstvo brez dosejanega ministra za mornarico, Bettolo, in brez dosejanega ministra za notranje stvari, Giolitti. Prvi je moral, drugi je hotel iti. Prvi je padel, ker se mu je očitano umazano postopanje v upravi, drugi je šel, ker je menil, da vsled te umazanosti ministerstvo nima več večine komore za sedaj. Ministerstvo za notranje stvari bo začasnopravljaval minister-ski predsednik Zanardelli, ministerstvo vojne mornarice pa začasno minister za vnanje stvari, Morin.

Tržaške vesti.

Z Opčin nam pišejo: V ponedeljek dne 22. t. m. smo izročili v hladno naročje matere zemlje truplo pok. Iv. M. Hrovatina, po domače Hajpeljasa. — Zadela ga je v soboto popoldne srčna kap in ostal je mrtev na mestu.

Ranjki Miče je bil nekaj, kakor se že mnogi spominjajo, nasprotnik narodnemu našemu stremljenju. Zaveden je bil v te po siren-skih obljubah nasprotnikov, katere obljube pa se niso izpolnile nikdar.

Ko je dobri Miče to uvidel, je obrnil se studom hrbet oni gardi, ki napravlja iz naših ubogih ljudi same izrodke in izmečke človeškega rodu. Da, nízko je padel vsakdo, kdor zametuje lastni jezik, mater rodno zani-

žuje in sovraži, ter preklinja sebe, lastni rod in zemljo domačo, v kateri se je rodil in v katero zagrebejo kedaj njegove trudne, počitka željne kosti.

Od takih zavedenih ljudi in njihovih zapeljivcev si ti, blagi Miče, z ogorčenjem in gnjevom vzel slovo in se pridružil onim, katerim je domači jezik sveta zapuščina in nežna cvetka, usajena jim po zlati mamici na srčno gredico; katerim je rodna zemlja zibelka, v kateri so stezali nedolžne rečice in upirali nežno očesa v ono preljubezljivo bitje, ki jim je usojalo in utrjevalo ljubezen do vsega, kar je lepega in poštenega, katerim je domača zemlja naročje, v katerem zatise-nejo trudne oči k večnemu miru in pokoju.

In ta gruda domača, ta miljena zemlja slovenska, vsprejela je tudi tebe, dragi Miče, kakor sina, ki je bil pač pozabil nanjo za nekaj trenutkov, a se sledajič vrača kakor zvest otrok v njeno naročje. Zato te je hvaležno vsprejela v svoje grude in ti pripravila rahlo posteljico, v kateri boš sladko snival in mirno počival do onega dne, ko nas angeljske trombe glas pozove pred Omega, ki ti poreče:

»Blagor tebi, ker si ljubil zemljo in jezik, ki ti ju je podelila Moja neskončna modrost.«

V slovo pa ti kličejo naša srca:

Mirno spavaj na strani onih, ki so te učili, gojili in ljubili! Sladko počivaj v bližini onih, s katerimi si se v nežni mladosti igral in veselil! Blaženo snivaj v družbi onih, ki so ti bratje in sestrice! Duh tvoj pa naj se veseli tam v neskončnih, nedoglednih nebesnih višinah nad zvezdami, v svesti si, da:

»V domači zemljici se spava sladko,

Nam bratje, sestrice rahljajo zemljo.«

Dulanjski.

Velika nesreča o popravljanju hiše.

Danes zjutraj so zidarji pripravljali oder pod okrajkom hiše št. 8. v ulici Pozzo bianco, da bi popravili streho dotične hiše. Vsled teže odra in gotovo vsled trilosti tramovja strehe pa se je del okrajka (korniša) odtrgal in padel na ulico, kjer so ruševine pokrile dva otroka in eno 15-letno deklico, kateri so se nahajali na ulici. 5-letni Umberto Rothem-isler hotel je iti k branjevki Tavčar, katere ima svojo prodajalnico v omenjeni hiši, kupiti si sladkarij. Hiši dotična branjevka, 15-letna Olga Tavčar pa se je na ulici pred prodajalnico svoje matere (stanuje v ulici Donota št. 18.) igrala se svojo 3-letno sestričino Ido Perini. Obe slednji, Ida in Olga bili ste ubiti, Umberto Rothem-isler (stanuje v zagati Punta) pa je bil precej težko ranjen. 3-letni Idi Perini iz ulice Donota, št. 20. so ruševine popolnoma strle glavo, tako, da je ni več spoznati, in razparale trebuh, umrla je takoj na mestu; 15 letni, jako lepi mladenki Olgi Tavčar pa je težak kamen prebil črepinjo tako, da je umrla kmalu potem, ko so jo z Umberto Rothem-isler in Ido Perini vred prenesli na bližnje pomožno postajo društva »Igea«. Poleg smrtno rane na glavi, ima Olga še nekaj drugih ran po telesu in nogah. Umberta Rothem-isler prenesli so potem, ko je na pomožni postaji dobil prvo pomoč, v mestno bolnišnico. Nesreča se je dogodila nekoliko po 10. uri zjutraj in je med prebivalstvom starega mesta povzročila silno senzacijo. Ulici Pozzo bianco, kjer se je zgodila nesreča, S. M. Maggiore, kjer ste ležale mrtvi trupli obeh deklic in bližnje ulice so bile natlačene ljudstva, ki je obžalovalo prizadete družine. Ob 11. uri in pol zjutraj prišel je na pomožno postajo »Igea« Olgin oče, katerega je nesreča tako potrla, da je komaj spregovoril par besed in prosil, naj bi se dovolilo prenesti obe trupli na njegov, oziroma na dom njegovega svaka. Tej njegovi želji se skoraj gotovo ustreže, kar se tiče njegove hčere Olge, nikakor pa ne za 3-letno Ido Perini, ki je grozno deformirana. Razun teh treh bilo je še nekaj družih oseb čisto lahko ranjenih

Zrtev te nesreče bi bil kmalu tudi jeden zidarjev, ki je stal na robu strehe, a je hitro odskočil nazaj, ko je videl, da se je rob začel podirati.

Smrt ob železniški progi. — Minolo noč, in sicer četr št. ure po polnoči, je šel železniški čuvaj Josip Terčič, nameščen na postaji Sv. Križ, pregledovat progo proti Nabrežini. Kakih 200 metrov daleč od postaje našel je v jarku ležečega človeka. Ker je mislil, da dotičnik spi, ga je stresel; o tem pa je opazil, da se neznanec ne gane.

Ko ga je na to bolj pazno ogledal, je videl v svojo grozo, da je mož mrtev in da mu je obraz krvav. Šel je torej takoj po orožnike. Z orožniki je prihitelo na lice mesta tudi več drugih oseb. Mej temi so nekateri trdili, da so istega človeka že večkrat videli v sv. Križu in sicer v družbi nekega Josipa Martinuzziya, stanujočega v sv. Križu št. 277. Orožniki so šli takoj klicat Martinuzziya, in ta je tudi res spoznal v najdenem človeku svojega strica 58-letnega Ivana Martinuzziya, težaka, iz Renč pri Gorici. — Druzega ni vedel povedati.

Zdravnik dr. Bechtinger, kateri je prihitel na lice mesta, je konstatova razne rane na obrazu mrtveca.

Ne ve se nič, na kak način je nesreč-než našel tako grozno smrt. Dokazano je, da ga vlak ni povozil, a izključeno je tudi, da bi bil sam skočil z vlaka ter na ta način ponesrečil, kajti ob 9³/₄ uri ga je videl čuvaj železniške postaje Grljan, ko je na isti postaji izstopil iz vlaka, ki je prišel iz Trsta. Najbrž je bil mož nekoliko vinjen in je padel v jarek in se ubil naletevši ob kamen ali kako drugo zapreko.

Iz-pred porotnega sodišča. (Zvrsetek večerjanje razprave.) Predsednik je poklical toženko, ter jej opazil, da, dočim ona trdi, da je bila tam, trdi priča Košir, da je ni videl, ko je šel po istej poti. To bi bilo znamenje, da je že pred 7¹/₂ uro izvršila svoj zločin.

Toženka trdi, da je bila tam do 8. ure in pol.

Ob 11. uri in pol je bila razprava prekinjena do poludne.

Ko se je opoldne razprava nadaljevala, je bil najprej zaslišan zdravniški izvedenec dr. Xidias, kateri je izjavil z vso gotovostjo, da otrok ni umrl vsled utopljenja, temveč vsled udara ob morskovo površino ter da je s tem dokazano, da je bil otrok z veliko močjo vržen v morje. Da ni otrok umrl vsled utopljenja, dokazuje dejstvo, da mu koperska zdravnikarja ubita na kašla drug način, n. pr. z udarcem ob trdo stvar, kajti v tem slučaju bi bila tudi koža na glavi prebita, a v tem slučaju je bila črepinja prebita, dočim je bila koža cela. To dokazuje torej, da je bila črepinja prebita vsled udara ob mehko stvar, namreč ob morskovo površino.

Istotako je izjavil zdravniški izvedenec dr. Veronese, da je smrt sledila udarcu ob morskovo površino, ob katerem se je otroku razbila črepinja. Izključnje, da bi bila otroku črepinja ubita na kak drug način, n. pr. z udarcem ob trdo stvar, kajti v tem slučaju bi bila tudi koža na glavi prebita, a v tem slučaju je bila črepinja prebita, dočim je bila koža cela. To dokazuje torej, da je bila črepinja prebita vsled udara ob mehko stvar, namreč ob morskovo površino.

Na to je bil zaslišan kakor priča Josip Dandel, kateri je pripovedoval o intimnem razmerju med njim in Emilijo. Mej njima ni bilo nikakega ljubezenskega razmerja. Emilija je imela opraviti z mnogimi moškimi ob enem. On trdi, da otrok ni bil njegov. Ni jej svetoval, kakor to ženska trdi, naj pije grenko sol ali ricinovo olje v svrhu, da razgubi spočetje. On jej ni nikdar obljubil, da jo poroči. Bil je zaročen z drugo deklico.

Zatem je predsednik prečital razna pismena pričanja, v katerih razni možki izjavljajo, da je bila Emilija v razmerju z mnogimi.

Na to je bila zaslišana kakor priča Marija Azaro, sestričina toženke. Povedala je, da je Emilijo spoznala še le, ko je bila ista že 7 mesecev noseča. Na vprašanje, s kom da je imela razmerje, jej je Emilija dejala, da z nekim železniškim uslužbencem iz Buj.

Sledila je priča Marija Giorgis, babica, h kateri je Emilija prišla koncem meseca oktobra. Ona jej je svetovala, naj gre v bolnišnico, kajti drugače bo imela preveč stroškov. Emilija jej je odgovorila, da nima s čim plačati. Dne 22. decembra je Emilija zopet prišla k njej, in tedaj jo je ona obdržala pri sebi. Dne 12. januarja je Emilija rodila zdravo in čilo dete ženskega spola. Dne 26. januarja je Emilija odšla od nje, rekši, da nese otroka v Buje materi svojega ljubčka.

Priča Antonija Micheluzzi je povedala, da je pozvala Emilijo, ker stanuje v isti hiši, kakor babica. Nikdar ni govorila z današnjo toženko o njenem stanju.

Adele vdova Vouk je vzela na stanovanje Emilijo dne 28. januarja. Dva dni pozneje so isto v njenem stanovanju aretirali.

Priča Marija Racanelli: Tudi njej je Emilija dejala, da je spočela od nekega železniškega uslužbenca iz Buj ter da ponese

otroka v Benetke v zavod za najdenčke, kajti potem da se omoži, a ne z očetom svojega otroka, marveč z nekim drugim iz Kopro.

Priča Evfemija Pasqualini: Pozna to žensko od meseca septembra l. l. Toženka jej je bila priznala svoje stanje in je rekla, da bi se rada znebila te posebnosti. Okoli 20. januarja je prišla Emilija k njej ter jo prosila, naj jej hčerko drži h krstu. Dne 28. ali 29. januarja je prišla zopet k njej, ter jej povedala, da je otroka nesla v Benetke ter ga tam pustila v zavodu za najdenčke. Otroka da je nesla v Benetke, da bi jej ne bil v zapreko v možitvi s Koširjem.

Ob 2. uri popoldne je bila razprava suspendirana do 5. ure.

Na večerni razpravi sti bili zaslišani priči gospa Blažič, pri kateri je toženka služila pred porodom, in orožnik Gerčak, kateri je toženko odvel iz Trsta v Koper, ko je bila aretovana.

Ko so bile prečitane še nekatere listine, mej istimi tudi policijska informacija o toženki, katere je ugodna, je branitelj dr. Breitner predlagal, da se razprava odloži v svrhu, da zdravniški izvedenci prouče dušno stanje toženke ter sporoče o istem.

Namestnik državnega pravdnštva se je protivil temu predlogu in sodni dvor je istega odbil.

Slednjč je branitelj predlagal, naj se porotnikom stavi eno eventualno vprašanje, katero naj se ne ozira na zločin umorstva, pač pa na zločin detomora; potem eno nadomestilno vprašanje, katero naj upošteva izjemno dušno stanje toženke v hipu, ko je izvršila zločin; in še eno vprašanje, tičeče se zločina po § 335.

Namestnik državnega pravdnštva se je protivil vsem trem predloženim vprašanjem, katere je tudi sodni dvor odbil ter je stavljal porotnikom eno samo glavno vprašanje, tičeče se zločina umorstva.

Zastopnik obtožbe je v svojem govoru dokazoval porotnikom, da je toženka kriva zločina umorstva. Za njim je govoril branitelj, ki je izpodbijal obtožbo.

Porotniki so zahtevali, naj se jim stavi tudi vprašanje, obsejajoče zločin detomora, ter so potem odgovorili zanikalno z vsemi glasovi na vprašanje glede umorstva, a potrdilno, in sicer tudi z vsemi glasovi, na II. vprašanje glede detomora.

Na podlagi tega pravoreka je sodni dvor obsodil Emilijo D'Odorico na 8 let težke ječe.

Razprava je končala zvečer okoli 10. ure in pol.

* * *

Danes se je vršila kazenska razprava proti 27-letnemu peku Emiliju Tomažinčiču in 27-letni Katarini Barušič iz Baške na otoku Krku radi zločina tatvine.

Sodnemu dvoru je predsedoval vitez Urbaneich; votanta sta bila svetovalca Kramer in Crusig. Državno pravdnštvo je zastopal dr. Chersich. Toženca sta bile branjena po odvetnikih dru. Breitnerju in dru. Coduri-ju.

Glasom obtožnice je tožen Emil Tomažinčič, da je dne 10. decembra minolega leta ukradl iz stanovanja mesarja Frana Veneziana svoto 10.000 K, a Katerina Barušič, da je Tomažinčiču svetovala to tatvino in ga vspodbujala k istej ter žnjim delila ukradeni denar. Torej je Emil Tomažinčič tožen radi zločina tatvine po §§ 171, 173, 174, II. d in 179 kazenskega zakona, in Katerina Barušič radi sokrivde na istem zločinu po §§ 5, 171, 173, 174 II. d in 179 kaz. zak.

Tožene Tomažinčič je pripovedoval, da je spoznal sotoženko v neki zloglasni hiši v ulici San Filippo. Tedaj je bil on v službi kakor iztirjevalec pri konsorciju pekov. Poneveril je tam precejšnjo svoto denarja in sicer po nasvetu sotoženke.

Ker se je bal, da na ta način predaleč zabrede, je izstopil iz službe. A potem sta se on in njegova ljubica Katarina nahajala v jako kritičnih odnosjih. Katarina Barušič mu je svetovala, naj gre krast. Poznal je mesarja Frana Veneziana, o katerem je vedel, da je blagajnik konsorcija mesarjev, da mora torej imeti precej denarja doma. Za izvršenje tatvine je določil dan 10. decembra, ker je vedel, da gosp. Venezian isti večer gotovo pojde v gledišče »Politeama Rossetti« in sicer je vedel to zato, ker je bila isti večer neka predstava na korist društva »Beneficenza Italiana«, a Venezian je italijanski podunik in ud tega društva.

Tu je toženec opisal, kako je izvršil tatvino. Takoj po izvršenem zločinu je šel v ulico San Filippo k svoji ljubici Katarini da jej pove, da je šlo po sreči: ter jej je izročil ukradeni denar. Le 30 K si je obdržal, Naslednji dan sta šla skupaj v neko gostilno, kjer jej je povedal natanjko, kako je izvršil tatvino. Delala sta na to načrte za bodočnost. Slednjič sta se dogovorila, da odpreta na skupni račun gostilno v Pulju. Ona je res šla v Pulj, da najde gostilno.

Nekoliko dni pozneje je dobil pismo, s katerim ga je Katarina vabila, naj pride v Pulj. Tu sta šla gledat neko gostilno, katero sta hotela kupiti. A pri tem je on opazil, da se njegova ljubica predobro razumi z nekim drugim človekom. Postal je ljubosumen in jej je grozil, da, čim opazi še kaj takega, jej bo huda pela, a ona ga je v sled tega dala aretovati radi groženja. Ko je pa on bil na policiji, je iz maščevalnosti vse povedal o tatvini, vsled česar sta bila oba aretirana.

Toženka Katarina Barušič je tajila, da bi bila sploh kaj vedela o tej tatvini. Tomaziščiča je spoznala potem, ko je bil isti že izvršil tatvino.

Pozneje se le jej je on povedal o neki tatvini, katero je izvršil, a ona se ni zanimala za to. Ko je šla v Pulj, ni šla po dogovoru s Tomaziščičem. Sicer je šla prej na Reko, od tudi v Baško (na otoku Krku), odkjer je doma, da obišče svoje sorodnike, in se le odtod je šla v Pulj. Imela je seboj 1460 K, katere da je prihranila v enem letu na svojih »zaslužkih«. (?) V Pulju je res iskala kako gostilno, katero bi bila vzela v najem, ali, ako možno kupila s prihranjenim denarjem, da tako spremeni svoje nečastno življenje, iz katerega da bi se bila rada rešila. Dogovorila se je bila z gospodarjem neke gostilne ter mu je plačala najemnino za en mesec. V Pulju se je sešla z nekim svojim prejšnjim ljubincem. Tomaziščič je prišel kar nekajkrat k njej v Pulj. Vsakokrat jo je nadlegoval se svojo ljubosumnostjo ter zahteval od nje denarja. Slednjič se je naveličala njegovega nadlegovanja ter prosila policijo, da prepove Tomaziščiču nadlegovati jo dalje. In res, ko je zopet prišel v Pulj, mu je policija zabranila iti v njego gostilno. Dva dni pozneje je bila aretovana.

Ko je toženka završila svoje izpovedbe, je predsednik poklical toženca Tomaziščiča ter ga vprašal, da li vstraja pri svoji trditvi. Tomaziščič je potrdil, da mu je njegova so-toženka svetovala tatvino, ter da je njej izročil ukradeni denar. Toženka se je na to zagnala proti njemu ter ga skušala suniti z nogo, kar so redarji preprečili.

Na to je bil zaslišan kakor pričča okradeni Fran Veneziani, kateri je nekoliko gluh. Pripovedal je, kako je konstatoval tatvino. Vkradenih mu je bilo okoli 11.000 K. — Denar je imel shranjen v umivalniku. Istotam je imel še drugih 417 K, katere je tat pustil. Na njegovem stanovanju so spali isti večer njegov svak, njegova dekla in njegova 2-letna hčerka.

Na predsednikovo vprašanje, kako je mogel toženec izvedeti, kje on hrani denar, je dejal pričča, da mu ni znano to. Toženka Katarina Barušič je na to prosila za besedo ter je izjavila, da je Tomaziščič njej povedal, da je izvedel, kje Veneziani hrani denar, od nekega tirjalca, ki je hodil tirjat k Venezianiju.

Toženec, vprašan, taji, da bi to bilo res. Na to je bila zaslišana kakor pričča Antonija Veneziani, soproga prejšnjega. Vprašana, je-li je njena služkinja imela kakoga ljubčka, je odgovorila pričča, da je imela nekega peka. Na vprašanje predsednika, kako se ta ljubček imenuje, ni vedela odgovora, ali pomagal jej je toženec sam, navedši ime dotičnega ljubčka.

Priča: No, vidite, vi ga poznate bolje nego jaz. Zatem je bil zaslišan kakor pričča Ivan Borgnolo, brat prejšnjega, kateri je gluhonem. Vendar se ga je s pomočjo njegove sestre, gospe Veneziani, zaslišalo. Priča namreč ne sliši nič, kar se mu govori. Njegova sestra mu je pa na tihoponavljalna stavljena vprašanja in on jo je popolnoma razumel, ter je odgovarjal glasno in dovolj jasno. On ni povedal drugčega, nego da je trdno spal in da ni nič slišal (raj ni čudno).

Priča Marija Križan vodi v ulici S. Filippo neko zloglasno hišo.

Priča ne zna besedice italijanski ter govori le nemški, a nikdo ne zahteva tolmača. Toženka je bila v njeni hiši in sicer je prišla k njej dne 5. novembra, a odšla dne 4. januarja.

Predsednik je na to vprašal toženca, koliko časa pred zločinom je spoznal svojo obtoženko v oni hiši. Toženec je dejal, da 2 meseca.

Priča Križan pravi nadalje, da ni nikdar videla, da bi toženka imela kaj prihranjenega denarja.

Na to je bil zaslišan kakor pričča Nikola Dujmovič. Pripovedal je, da je šel Tomaziščič z njim prvokrat h Katarini Barušič, katero je predstavil okoli 20. novembra. Kake tri dni pozneje je videl Tomaziščiča, a ta mu je tedaj prepovedal iti še kedaj h Katarini Barušič, kajti ta da je sedaj njegova ljubica.

Na to je bil zaslišan kakor pričča Fran Jerič, ki je pripovedoval, da ga je Tomaziščič prosil pred Božičnimi prazniki, da, ako na njegov, Jeričev, naslov pride kako pismo, kaka brzjavka, ali kar si boji s podpisom Julija Pavletič, naj njemu prinese, kajti te eventualne pošiljatve bodo namenjene njemu, Tomaziščiču. In res je dobil z Reke brzjavko in iz Baške dopisnico.

Toženec je pojasnil, da sta bila on in Katarina Barušič sporazumljena, da si na ta način dopisujeta, zato, da ne bi se izvedelo, da imata kaj meje seboj.

Na to je bil zaslišan kakor pričča Ivan Fonda, redarstveni nadzornik v Pulju, kateri je toženko aretoval vsled zahteve od strani tržaške policije.

Zatem je bil zaslišan kakor pričča Anton Suomazetto, ki je bil kakor godec v gostilni, katero je Katarina Barušič kupila v Pulju. Povedal je, da je Tomaziščič prišel večkrat v Pulj v gostilno k njegovi gospodnji Katarini Barušič. Kazal se je jako ljubosumnega, zahteval da je od nje denarja ter da jej je grozil tudi z nožem v roki.

Nadaljnje poročilo prinesemo jutri. Razprava bo trajala bržkone do pozno v večer.

Pevski zbor bratovščine sv. Cirila in Metodija mora biti počosea na vspeh svoje veselice minole nedelje. Velika udeležba, in pa radost, ki se je izražala vsakomur na obrazu, sta bila najlepšim dokazom o velikih simpatijah, ki jih uživa ta pevski zbor med našim ljudstvom, posebno pa v okrožju svetokobakem. Vrt je bil res kaj lepo odičen zastavami in baloni; izlasti pa so lepo priredili uhod na vrt. Tu je bilo prirejenih tudi par transparentov, ki so pozdravljali prihajajoče in odhajajoče.

Zbor je nastopal v lepem velikem številu pod spretnim vodstvom g. Kralja in je točno in precizno izvajal vse pevske točke. Aplavz je bil buren po vsaki točki in morali so ponavljati. V težavnem Volaričevem zboru »Plemstvo« se je odlikoval solist (tenor) g. Strusevič se svojim razumnim predavanjem in milozvočnim glasom. Demonstrativen, viharen aplavz je sledil, ko so odpeli Gerbičev zbor »Zagrebu«; isto se je ponovilo po zboru Brajše: »Istarski sokolovi«. Ko so iz ust pevcev zadonela zvočna imena omljenih voditeljev istrskih Hrvatov, zavihralo je po širnem vrtu kakor orkan. Je pač to naše ljudstvo povsodi popolnoma pod utisom dogodkov na slovenskem jugu! Vse je nekam kakor prerobjeno, kakor da nam je še le sedaj prišla zavest, kako velika družina smo in bomo, ako le hočemo. Tudi ob godbenih komadlih — katere je izvrstno izvajala Wagnerjeva godba — je kazalo občinstvo, s kolikim sočutjem spremlja naše ljudstvo dogodke na Hrvaškem in Srbskem. Ob vsakem akordu — in bilo jih je mnogo —, ki je spominjal na naše brate, je prekipevalo navdušenje in se je z elementarno silo pojavljalo bratsko sočutje.

Pohvalno nam je omeniti deklamacijo »Po bitki«, ki jo je jako lepo izvel deček Cetin. Obilo zabave je povzročala tudi šaljiva tambola in to tudi onim, ki so povlekli »ta kratkega«. Tolažili so se menda s tem, da so bili v ogromni večini.

Ena točka pa je ponesrečila. Pokvaril jo je naš ljubeči nasl. magistrat. Umetalni ognji se niso prižigali. Gospodje so si to pot izmislili novo pretevo, da so prepovedali umetelne ognje. Menili so, da prijaja ni bila predložena v predpisanem roku, osem dni pred veselico. Tega — izgovora se niso rabili do sedaj. Sedaj vemo eno več. Naprošeni smo od zboru bratovščine, naj prosimo udeležence na veselici, da oprostite, ker se ta ena točka ni mogla vršiti iz navedenega razloga.

Po absolviranju oficijelnega programa je trajala dalje dolgo v noč prisrčna, prava

bratska zabava. Seveda brez najmanje neprilike. Takov je ta naš narod!

Občni zbor pevskega društva »Slava« pri Sv. M. Magdalenl Spodnji vršil se je ob navzočnosti vseh delujočih udov pevskega društva.

Poročili tajnika in blagajnika sti bili vsprejeti soglasno. V novi odbor so bili voljeni: Anton Miklavc predsednikom, Anton Nardin podpredsednikom, Ivan Svetina tajnikom, in Miloš Pahor blagajnikom. Odborniki: Josip Pregarc, Josip Sušel, Josip Čok, Josip Možina, Dragotin Gregorič, Franjo Sugan in Vjekoslav Kuret.

Pevsko društvo je že javilo, da priredi svojo vsakoletno vrtno veselilo prihodnjo nedeljo, dne 28. junija.

V slučaju slabega vremena se bo veselica vršila naslednji dan, dne 29. t. m. Na vaporedu bo: petje, godba, igra in ples. — Program veselice se objavi pravočasno. Slavnemu občinstvu, toliko onemu iz mesta, kolikor onemu iz okolice, bodi priporočeno, da se v mnogem številu udeleži veselice naše »Slave« ter da s tem pokaže svoje simpatije do društva, ki na važni točki toli vspešno deluje, da se more reči: to je zbor samih pravih narodnih misijonarjev!

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija je podarila gospica Milka 20 kron mesto evetja prijateljici Antonijeti za god. G. a Neth je podarila 2 kroni in g. ea Jugović 1 krono.

Po nagovarjanju Zmagoslave Zelen je pristopila kakor udiinja gospa Marija Križmančič. Na nagovarjanje g. e. M. G. pa g. a Marija Komac, bivša odbornica ženske podružnice v Ajdovščini. — Naj bi imele še mnogo posnemovalk!

Pevsko društvo »Kolo« v Trstu naznanja svojim gg. pevkam in pevcem, da se bodo vršile jutri (v sredo) ob 8. uri zvečer pevske vaje in sicer za mešani zbor.

Pariški cinematograf. — V četrtek, dne 25. t. m. bo v gledališču »Politeama Rossetti« prva predstava pariškega cinematografa. Med drugim bo videti tudi pobjo na beligraskem dvoru.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 24. junija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredb tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ul. S. Maurizio št. 4, mize; v Rocolu 663, hišna oprava; ulica Rossetti 34, 1 konj; ul. Acquedotto 11, oprema v zalogi; ul. Canale 5, manufakture; ul. Giulia 45, oprema v zalogi in železna blagajna in razno; ul. Salice 9, hišna oprava; ulica S. Servolo št. 2, hišna oprava in glasovir; ul. Pozzo del Mare 1, 1 ura in razno.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 16,3, ob 2. uri popoldne — 0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 757,5. — Danes plima ob 9,35 predp. in ob 9,49 pop.; oseka ob 0,1 predpoludne in ob 11,30 popoldne.

Vesti iz Kranjske.

* **Vipavsko pevsko društvo v Vipavi** uljudno vabi na veselico, ki jo priredi v nedeljo dne 28. junija 1903. na dvoru grajščine visokor. gosp. Karol grof Lanthierija pod kostanjem. Vspored: 1. G. Eisenhuth: »Na Savi«, poje možki zbor. 2. »Divji lovec«. Narodni igrokaz v štirih dejanjih. Spisal Fr. S. Finžgar. 3. Ples. — Začetek točno ob 3. uri in pol popoldne. — Med odmori in k plesu bo sviral odd. e. in kr. v. godbe št. 47. Iz Gorice. — Ustopnina: na veselico sedeži od I.—IV. vrste kron 1-60, od IV. do zadnje kron 1; stojišče 50 stot., k plesu 2 kroni.

Ker je čisti dohodek namenjen za nabavo tamburic, se dobrohotnosti ne stavijo meje.

Predprodajo ustopnic je blagohotno prevzel gosp. I. Hus, lekarnar v Vipavi.

* **Dolenjske železnice** so imele v minolem letu 1.356.766 K dohodkov in 694.357 K stroškov, tako, da znaša čisti dobiček 662.409 K. Potrebščine za prioritete obli-gacije znašajo 508.222 K, preostanka je torej 154.186 K. Upravni svet je sklenil porabiti 13.484 K za povrnitev 4% garancijskega dolga deželi Kranjski in 140.702 K za nadaljno povrnitev tega dolga.

Brzojavna poročila.

5 oseb mrtvih in 20 poškodovanih.

PALESTRINA 23. (B.) (Provincija Rim). Med viharjem je šlo kakih 30 delav-

cev na neki stavbeni oder. Oder ni mogel nositi tolike teže in se je udr. O tem je bilo 5 oseb ubitih in 20 poškodovanih.

Dogodki v Srbiji.

BELIGRAD 23. (B.) Angleški odposlanec Bonham je odpotoval danes preko Dunaja v Londonu.

ATENE 22. (B.) Kralj je odredil štiri-najst-dnevno žalovanje za srbako kraljevo dvojico.

Delavsko gibanje (na Španskem).

BARCELONA 22. (B.) Odredbe, ki so jih izdale oblasti, so povzročile, da se generalni štrajk ni posrečil. Vendar so mnoge delavske kategorije ostale v štrajku.

Družbi sv. Cirila in Metodija so od 24. maja do 18. junija poslali prispevke p. n. gg. in društva: Upravništvo »Slov. Naroda« 170-13 K, uredništvo »Slovenca« 62 K, kapl. Jan. Miklavčič pri Sv. Duhu 4 K, tovarnar Iv. Jebračin od kave 200 K, K. Pšeničnik na Zidanem mostu 1 K, »trifolij« v kavarni »Evropa« 2 K, Drag. Dolenc na Dunaju 1 K, žup. D. Janež v Studenem 1-80 K, Al. Vehove v Žužemberku iz nabiralnika 4-87 K, Jos. Cukljati v Št. Gotardu iz nabiralnika 3-50 K, žup. Iv. Vrhovnik v Ljubljani v spomin † Drag. Žagarju 10 K, narodna družba v Mariboru in okolici dohodek veselice 1000 K, vesela družba v Podčetrku 12 K, hrv. tragedija M. Teodorović od deklam. predstav v Ljubljani, Kranju, Novem mestu in Črnomlju 46 K; posojilnici: Kmetška ljublj. okolice 160 K, v Postojni 50 K; podružnice: izvenakademična v Gradcu 50 K, ženska v Ormožu 48 K, v Kamniku dve pokroviteljniji 460 K, moška v Krškem 63-92 K, ženska v Mariboru 100 K, ženska v Ajdovščini na narodni slavnosti nabranih 100 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metodija.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.
Lastnik konsorcij lista »Edinost«.
Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
— ulica Tesa št. 25. A. —
(v lastni hiši.)
ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Velikanska množina meglenega in svetlega, tapetovanega ali kuhinskega pohištva se prodaja in nekaj časa po najugodnejših cenah v krasni **dvorani Tersicore, ul. Chiozza 5. I.** Slavno občinstvo se najljudneje vabi si ogledati rastavljene predmete od 9—12 predp. in od 2—7 ure zvečer.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poroštvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, mo-
derni sestav. Konkurenčna cena.
Album pohištva brezplačno.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MATTONI
GISSHÜBLER
narodna
alkoholna klobasica

Naznanilo.

Podpisano županstvo daje v vednost, da se bo vršila pri e. kr. okrajnem glavarstvu v Kopru v svrhu oddaje lova v krajni občini Ocizla-Klanec dne 26. t. m. od 10. do 11. ure predpoludne javna dražba.

Izključna cena je 1466 K in 04 vin. Vsak ponudnik mora vložiti, predno stavi kako ponudbo, v roke e. kr. komisarja — voditelja dražbe vadij 10% izključne cene.

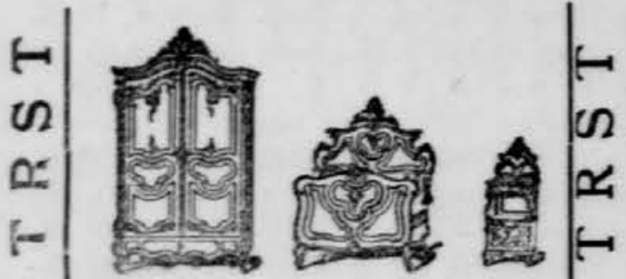
Ponudbe morajo biti ustmene.

Županstvo občine Ocizla-Klanec, dne 21. junija 1903.

ŽUPAN:
Metlika.

TOVARNA POHIŠTVA IGNACIJ KRON

dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

Svoji k svojim Pavel Gastwirth

Trst, ulica Madonnina 3.
Zaloga pohištva, popolnih sob.
Dunaj—Trst.

Železno pohištvo, zrcala iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, šivalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vogal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapetarij.

- Popolno opremljene sobe. -
Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu.

30 malih stanovanj z eno sobo in kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. nadstr. od 1-2 in 5-7 pop.

PREDNO KUPITE PERILO

blagovolite obiskati
veliko skladišče angleške platenine in kotenine
trrdke

Vittorio Gasperini

TRST — ul. Nuova 15. — TRST
kjer se prodaja po stalnih cenah z 10% odbitkom.

Kdor nakupi blaga za 10 K vdobi poseben dar.
VZORCI SE NE DAJAJO.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na dežel: v zmislu gesla: Svoji k svojim!

TRGOVINA Z MANIFAKTURNIM BLAGOM

Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia št. 11. — TRST.

Priporoča velik izbor:

sraje belih ali barvanih za moške, ovratnikov, zapestnic, kravat zadnje novosti, perkalja, satina, najlepšega in izbranega cefirja ter razno perilo. Vezanine in moderci. Snovij iz priste volne in v vseh barvah za obleke za gospe. Blago za delavske hlače in Jako znižane cene! izdelki za delavce. Jako znižane cene!

TRGANJE   **KAŠELJ**

v rokah in nogah preneha vsakomu v treh dneh ako se posluži **antirheuminega mazila**. Cena steklenice s točnim navodilom in s poštnino, ako se denar naprej pošlje, gld. 1.20.

Želodčne bolezni, težka prebavljanja pri manjkanju teka, koncanju, rezavič in bruhanju grče in prenapeti želodec, zasliženje, naval krvi v glavi, črevesne bolezni zdravi.

preneha ako se uporabi steklenico trpotčevega soka in francoskega čaja. Cena s poštnino ako se denar naprej pošlje gld. 1.40. Pri zastarih bolečinah treba nadaljnje trške.

**ŽIVOTNI BALZAM
SALVATOR**

On čisti kri ter je najbolje zdravilo za notranje in vnanje bolezni.
Cena omotu 12 steklenič 2 gld. 50 nvč., 24 steklenič 4 gld. 50 nvč., s poštnino, ako se denar naprej pošlje lekarni „SALVATOR“ v Varazdinu (Hrvatsko)

EPICARIN   **LILIANOVA POMADA**

Dovoljujemo si obveščati slavno občinstvo, da počeniš z 2 majem t. l. vsled večjih zaključkov manufakturnega blaga pred znižanjem cen, zamoremo mi edino ponuditi blago

po cenah, da se ni bati nikake konkurence

in sicer:

navadna kotenina, 156 cm široka	od 36 novč. naprej
bela	> 44 >
laneno platno	> 50 >
navadna kotenina 78 cm široka	> 15 >
bela	> 18 >
volnena snov za gospe, 120 cm široka	> 37 >
močne brisalke	> 5 >
batiste, najnovjše risanja	> 19 >
cefir	> 16 >
perkal	> 15 >
srajce kot maje za moške	> 45 >

Razven tega imamo v zalogi bogat izbor platna za podlage, sifona, dlatnine, žepnih rut, modreov itd. itd. in sicer vse po znižanih cenah.

Italij Teja & Valle

trgovina z manufakturnim blagom

Barriera vecchia št. 27. (nasproti kavarne Bizantino.)

Pri svetem Antonu Padovanskem.

Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov, kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštevilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo. **Jedina zaloga za celo Primorje** kipov v vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve. **Zaloga sveč in čistega čebelnega voska** kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križcev in svetelj vsakovrstnih. **Lastna izdelovalnica palm** iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala idr. **Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojej je izključena vsaka konkurenca.**

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Gostilna

„ALLA BELLA VEDUTA“

ulica Romagna št. 20

nasproti vojašnici.

Zbirališče slovenskih delavcev

Toči se pristno istrsko in vipavsko vino ter dalmatinski opolo.

Izvrstna kuhinja. — Vse po najnižjih cenah.

Priporoča se za mnogobrojen obisk ter kliče »Na zdar!« vsem slov. bratom

Gorazd Ivančič
gostilničar.

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umedene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm

po K 2.— □ m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Nova manufakturna prodajalnica Cobau & Gentili

ulica delle Poste št. 8

ogel ul. Valdirivo.

SPECIJALITETA:

Izgotovljeno perilo za moške in ženske.

Najnovjše kravate. Moderci.

Ravnokar je dosla obleka za ženske

po najnovjšem kroju. Cena od gld. 2.48 naprej.

Izbior drobnarij.

Najugodnejše cene.

Anton Skerl mehanik

Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje.

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijaliteta:

Priprave za točenje piva.

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju

I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2,000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavorske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju ženitve ali prehoda v vojake zavarovani zasek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 697

Prodajalnica ur

F. Haslinger

zaprišežen izvedenec in urar e. kr. priv. južne železnice

Via delle Poste (Palača Galatti)

nasproti št. 12.

Velik izbor ur vseh vrst. Poprave se izvrše v katerikoli množini in kateresibodi vrste, kakor kronometri itd. z vso natančnostjo in točnostjo na jamstvo.

Brez konkurenčne cene.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1,000.000

Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Bor-ra naročila.

Podružnica v Spljetu (Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.